

VECKOBLADET

Fredag 8 december
Utkommer fredagar

2000 26:e årg.

38

Angelägen rättelse

Sign. Lucifer skrev i VB nr 36 (citerat på Sydsvenskans kultursida) att nattågen Malmö–Berlin numera har liggvagnar från Tjeckien. Det är helt fel! Vagnarna ifråga är inhyrda från den slovakiska statsjärnvägen.

Nominera!

Vänsterpartiets lokala valberedning vill inför årsmötet uppmana medlemmarna att föreslå kandidater till den nya styrelsen. Nomineringar kan lämnas till Monica Blomqvist, 046-137656, eller Gunnar Stensson, 046-133171.

Försvenskning?

Hamburgerstället vid Saluhallen har den senaste veckan annonserat med pannbiff. Det finner vi en smula komiskt.

Decembervandring

Vandringssektionen inbjuder till traditionell decembervandring, 22–23.12, med övernattnings i vindskydd, denna gång i den vackra Stehagstrakten. Mer information i kommande nummer.

Globalisering 1

Globaliseringen, kapitalismens kriser och motmaktens identiteter diskuteras av en studiecirkel som ordnas tidskriften Fronesis och Centrum för marxistiska samhällsstudier (CMS), utifrån texter av bl.a. Rosa Luxemburg, Gilles Deleuze och Slavoj Žižek. Om detta VB-nummer utkommer i förtid hinner ni gå på ett möte 7.12 kl. 17 på ABF, annars får ni vänta tills cirkeln fortsätter efter jul. Informera er gärna genom Linnea Nilsson (147269) eller Magnus Wennerhag (070-6246873).

Globalisering 2

Om "Globalisering – genus och migration" talar sociologen Diana Mulinari på ett CMS-möte torsdag 14.12 kl. 19 på Smålands.

Julnummer

Kanske blir det två VB-nummer till före jul, kanske bara ett. Det är inte bestämt ännu, och det beror delvis på DEJ, kära läsare och presumtiva skribent. Välkommen alltså med bidrag, som komplement till de som tyvärr inte fick plats i detta numret, och avisera dem gärna till aktuell redaktör i god tid.

Brev från Ryssland

Att leva och verka i Ryssland i modern tid innebär att bevitta ett land fyllt av *compositiones oppositorum*: utsagor om hur allt var bättre förr och utsagor om att det nu äntligen finns möjligheter, för den som vill jobba, de senare uttalade mera stillsamt.

Vad som står klart för mig som utifrånkommande och nyfiken är att för rik lönar det sig ej att bli, för delar du då ej med dig av din rikedom likvideras du av missnöjda utpressare, ett slags paradoxal robinhoodeffekt. En sådan likvidering utfördes nyligen i den annars fridsamma tusenåriga staden Novgorod (där jag befinner mig som svensklektor på universitetet). Jag har också fått veta att densamma ligan just nu med stor precision och flit bygger ett nytt casino alldeles runt hörnet i mina kvarter, bakom den medeltida kyrkan med lökkupoler som saktat restaureras, dock ej av samma grupp.

I det nya Ryssland är kanske det allra nyaste det faktum att ALLT nu sägs och visas öppet, i medierna. Det ord som är mest frekvent i NTVs sändningar är "skandal", och varje dag serveras minst en. Guvernörsvälen har pågått hela hösten och kandidaterna granskas, smutskastas, ratas i skandalartad stil. Rutsjoj i Kursk oblastj fick

t.ex. gå och ersattes av kommunisten Michalkov, som passade på att dela ut antisemitiska slängar mot Rutsjoj, vilka han dock senare fick be om ursäkt för. Men då hade det redan skett ett överfall på en av Ruskojs medarbetare, som visades blåsagen på tv många gånger.

Allt sker ändå öppet. I Primorje, kustområdet runt Vladivostok håller hundratalsentals människor på att frysa ihjäl. Pengarna till uppvärmning är försvunna och alla skyller på alla, ev. är gasen exporterad lukrativt, ännu ej riktigt klarlagt. Folk eldar upp allt vad de har och samlas utomhus runt eldar, det demonstreras och visas på tv.

Mina elever på universitetet hävdar i sina uppsatser, om pengar och lycka, att pengar inte är allt utan det andliga, *duchovnoje* är helt avgörande. Då menar de tillhörighet, familj, hälsa, det vi skulle kalla livskvalitet. Sic! Det jag får bevisat varje dag är ryssens uthållighet, tålmod och humoristiska inställning till allt som ej fungerar. Finns det hål i en vägg gäller det att finna en vacker tavla i rätt storlek att hänga över.

Det finns så många vackra tavlor i Ryssland och så mycket avväpnande humor hälsar Birgitta Frostin, alias

Anna Morozova

Bellmans tid och vår, 5

– Allt som kommer från himlen är gott, sa prästen och kupade händerna framför sej ...

Det finns faktiskt ett samband mellan de av ungarna traderade Bellmanshistorierna och skaldens litterära värld. Själva anslaget hos Fredmans epistlar är ju en mild blasfemi, och särskilt i de tidiga epistlarna ekar den gamla Bibelöversättningen: "Käre bröder, så låtom oss suppa i frid / I denna här världens ondsko och strid." Och i ep. 40 deltar prästen i rovet på pengarna som var avsedda för Serafimerlasarettet. I Stockholms högreståndskretsar, där Bellman umgicks och försörjdes, var man tillräckligt frigjord och påverkad av Voltaire's upplysning för att driva med kyrkan och indirekt med det kristna.

Kristendomen är på väg ut och det är inte längre roligt eller angeläget att retas med präster. Men det har kommit in mer vitala religioner i landet. I Salman Rushdies efterföljd borde vi träna in några saftiga antiislamska hädelser.

Mer om detta kan ni få höra på Röda Kapellet's Bellmanafon fredag 15.12 kl. 19.30. Anmäl gärna ditt intresse till någon i orkestern så blir det lättare att dimensionera rätt.

Gr

Apropå en kulturdebatt

Ohlsson var bäst på växellådor, Lundberg som fågelskytt, Larsson som småfilmare och Livander som kalenderbitare. Självt hade jag mina födelsedagsverser som alltid gick in och kom folk att undra hur jag kunde. Men Hallberg hade ingen topp.

Runer Jonsson, *Mannen som jagade medelmåttor*, 1958

Det angrepp som Sydsvenskans konstkritiker Pontus Kyander har riktat på kulturlivet i Lund påminner om tankar som länge har luftats i dessa spalter. Men det finns skillnader. Med sin politiska medvetenhet har våra skribenter i allmänhet större insikt än Kyander om att kommunala behov och angelägenheter måste vägas mot varandra. Vi vill ha kultur, visst, men vi vill också ha spåravnar och mer personal på ålderdomshemmen.

Kyander tycks också främst intressera sej för bildkonst, musik och teater. Den största och kostsammaste men också viktigaste

kommunala kulturinstitutionen i Lund är ju stadsbiblioteket, och sådana får sällan de stora rubrikerna och den stora uppmärksamheten om de inte bygger nytt med tjuo meter höga perspektivfönster ut mot en vacker park.

Fast teater/danstrupp har prövats, och det föll inte väl ut. Publiken kom inte. Den erfarenheten är så kompakt att den borde vara giltigt ett gott tag. Högre ersättning till stadsorkesterns amatörmusiker kan diskuteras ur ett rättviseperspektiv, men det är tveksamt om det skulle leda till vackrare spel (det är hyggligt som det är).

Lunds kulturliv har stor bredd. Felet är kanske att det saknar en riktig topp. Värde av en sådan känner vi från idrotten där ett framgångsrikt lag kan väcka en lokal stolthet som är bra för hela ortens identitet. Var finner vi lundakulturens motsvarighet till stadens handboll?

Jo, vi har vårt gamla recept: Kulturnatten. Man må ogilla tendensen att evenemangskultur slår ut rutinkulturen, men Lunds kulturnatt har de bästa åren varit en häftig totalkulturupplevelse, där helheten varit mycket större än summan av de enskilda inslagen. Den har också varit populär och dragit till sej många utsocknes besökare.

Men som har påpekats i VB och andra sammanhang är Kulturnatten hotad. Den lockar inte som förr. Tendensen kunde nog vändas med en kommunal satsning som var rejäl men ändå billig i förhållande till effekten: att lundakulturen hade en egen topp vid sidan av den fina bredden.

Tyvärr verkar stadens kulturpolitiker, inklusive vänsterns representanter i berörda nämnd, sakna den insikten. Det är kanske del av ett större problem, för både Lunds och vänsterns del.

Gunnar Sandin

Att hantera rörlighet

För några år sen var det en fjärdedel av de anställda på Luleå lasarett som åkte kollektivt till jobbet. Nu, efter en stor kommunal kampanj, är det nästan hälften. En succé för miljötankandet? Nja, inte riktigt. I mellantiden har lasarettet flyttat två mil bort från stan, till Sunderbyn. Bussarna har övertagit de som förut gick eller cyklade. Bilisterna är lika många som förut.

Exemplet redovisades förra veckan på en konferens i Lund om "Mobility Management". Det illustrerar i sin enkelhet att lokaliseringen av arbetsplatser och mer allmänt den fysiska struktureringen av stad och land är långt viktigare än diverse åtgärder för att påverka människors sätt att förflytta sej.

Ett nytt begrepp?

Mobility Management är tydligen ett begrepp i tiden eftersom så många deltagare hade lockats till de två dagarna på Grand hotell. Men vad betyder det, och behövs det?

"En metod att genom information optimera användningen av vägnätet", definierade en talare. Han var från Vägverket liksom cirka hälften av deltagarna. De flesta andra var kommunala tjänstemän medan politikerna var tunn-sädda.

Definitionen fick inte stå oemotsagd. Det är inte bara vägarnas användning som ska optimeras, hävdades det, och framför allt är den ur miljö- och resurssynpunkt bästa förflyttningen den som inte blir av, därför att dess syfte tillgodosätts på annat sätt. Därför borde inte Vägverket, med dess inbyggda tänkesätt, bli spindel i det nätverk som nu ska byggas upp kring det nya begreppet. Men vilket alternativ fanns? Rikstrafiken (som Kjell Dahlström basar för) föreslogs, men det är ett litet och perifert verk.

Behövs det då ett nytt begrepp, Mobility Management? Därom grädlades från podiet. Mitt eget intryck är att vi får leva med det några år och att det sannolikt ordnas ett antal nya konferenser i ämnet. Sen får vi se om det var en modelfluga.

Ett europeiskt perspektiv

De båda utländska inledarna, varav en från EU-kommissionen, underströk att det ute på kontinenten har blivit en allt viktigare uppgift att hantera rörligheten, och då i första hand vägtrafiken. En intressant skillnad mot den svenska debatten var att det inte främst var trafikens miljöeffekter som betonades utan trängseln. Gator och vägar räcker inte till, och inte heller alltid järnvägarna. Att bygga nytt är svårt och dyrt. Går det att förändra människors attityder och därmed deras beteende är det långt billigare. Enligt holländska erfarenheter kostar MM hälften mot vägar, hur man nu mäter.

Som ett annat exempel nämndes Österrikes skidturistorter. Bilbe-

lastningen i högsäsong har blivit så stor att själva attraktiviteten som turistmål hotas. Därför har man en stor drive för att få turisterna att ta sej till snön på annat sätt. Ett viktigt inslag är att ordna paket, med hotell och resa i ett. Då slipper folk söka information på flera ställen. En orsak till att många väljer bil är nämligen lättja: det är jobbigt att slå i tidtabeller. Paketresan gör det enklare.

I Sverige borde man av motsvarande skäl stödja kampanjen för att få järnvägen till Salen återuppbyggd. Även om det kan vara svårt att få lönsamhet i en anläggning som utnyttjas intensivt under några vintermånader men dessemellan huvudsakligen utnyttjas av några timmerlass.

Tids nog får man cykla

Detta var den första större svenska konferensen i ämnet. De kommunala mobilitetskontoren är en ny företeelse, och det finns inte så många konkreta resultatsiffror att redovisa ännu.

Rapportören från Vetlanda bekräftade det inledande exemplet från Luleå. En stor informationskampanj hade riktats till allmänheten och man hade fått några bilister att börja cykla, främst genom att locka med bättre hälsa. Men totalt hade bilåkandet ökat starkt i kommunen under kampanjtiden. Det berodde på högkonjunkturen, alltså en överordnad trend som MM-arbetet bara hade påverkat marginellt. "Tids nog får man cykla", tycker de flesta bilister, som i Hasse & Tages snapsvisa.

Karlstad hade det första svenska MM-projektet. Kommunens sympatiska miljöchef Mikael Schultz berättade om en mängd kreativa insatser som hade gjorts för att öka cyklandet. Viktigare varemellertid de omfattande hinder för bilarnas framkomlighet som hade etablerats i centrala staden. Visst, Stortorget har blivit trevligare när det inte längre står en massa bilar på det. Men målet om en 30-procentig biltrafikminskning i stadens centrum hade inte uppfyllts, det blev bara 20 procent.

Nygamla bilpooler

Ännu fantasifullare cykelkampanjer redovisades från Gävle, bland annat försök att använda lokala kändisar och sätta in i dubbel mening fräcka annonser. Men det irriterade att den föredragande (Åke Ståhlspets) ideligen talade om "stadens tidning" och därmed avsåg den borgerliga Gefle Dagblad. Gävle är ju bland de lyckliga städer

som har fått behålla en socialdemokratisk andratidning, Arbetarblad-det.

"Ökat kollektivtrafikresande genom direktarbetning" var rubriken på ett projekt som redovisades från Malmö, närmare bestämt Limhamn och Lindängen. Man hade börjat med en klassisk triage och genom en enkät sållat bort dels de som inte kunde tänka sej att överge bilen, dels de som redan gick/cyklade. Därmed fick man fram ett urval som var tillräckligt hanterbart för direkt bearbetning, framför allt via telefon och lockpriser, det vill säga rabatt på stadsbussarna. Vissa resultat hade uppnåtts, framför allt hade bussåkandet ökat från Limhamn där bilisterna var fler och potentialen därmed större. Kampanjen kostade förstås, men man räknade med att den skulle vara intjänad på halvtannat år.

Ett annat element i de kommunala MM-initiativen som det talades om från flera håll var bilpooler. Det har funnits ett antal sådana sen rätt lång tid tillbaka (i Lund för cirka tjugo år sen) men de flesta har somnat in sedan en eldsjäl tröttnat eller flyttat. Det nya är just det institutionella, kommunala engagemanget som borde borge för större uthållighet. Men rörelsen är ännu i sin linda.

Och Lund?

Även Lund fick rätt tidigt ett mobilitetskontor. Flera av gästerna gav artiga komplimanger till konferensens värdstad, kommunalrådet Christine Jönsson (m) inlednings-talade och en handfull lokala kommunala tjänstemän och trafikplanerare deltog. En av dem var veteranen Torsten Davidson som för sin del konstaterade att inte så mycket var nytt under solen. Han kände igen mycket från 70-talets arbete i Lund.

Det berättades om vårt sedan länge befintliga "lås" vid Stortorget, men inte så mycket om att mer än en bil i minuten ostraftat slinker förbi under lunchtimarna. Det redogjordes för de nya och bitvis uppfärskade gamla cykelbanorna, men vi tycks ligga efter Gävle. Lundalänken framhölls förstås, men det återstår att se om den verkligen blir en framgång i sin nuvarande form som bussgata.

Med spårvagnsspår från början hade det säkert blivit något annat, om man får tro de positiva erfarenheterna från Tvärbanan i Stockholm som har överraskat både planerare och politiker. Dumt att man bangade för kostnaden. Ännu dummare att man gjort det på norra älvstranden i Göteborg, en stad som ändå har ett stort spårvagnsnät. Där byggs nu en fräsch stadsdel med kontor och bostäder på de gamla varvsområdena, och där finns ett projekt om att skapa ett gott rörlighetsbeteende från början. Med spårvagn hade utsikterna varit bättre.

Lunds "vandrande skolbuss", där föräldrarna turas om att promenera med barnen till skolan i stället för att köra dem, är en sympatisk företeelse. Men det hade tagit mycket tid att få till stånd en enda sådan "buss" med hittills fem barn. Återigen undrar man om det inte finns kostnadseffektivare sätt att få till stånd beteendeförändringar i stor skala. Det handlar i så fall om lagändringar och ekonomiska sanktioner (eller morötter), och sådant kräver modiga politiska beslut.

Ljuset från Nacka

Det mest hoppningsgivande bidraget handlade emellertid inte om tvångsåtgärder utan om rationellt motiverad livsstilsförändring. Det gavs av Roland Lahti, som hade övergett glesbygden i Tornedalen för ett chefjobb på Telia i Nacka sjöstad.

Förr hade Lahti kört sin stora tjänstebil tretusen mil om året. Nu var det sexhundra. De flesta fysiska transporter hade ersatts med elektronisk kommunikation. In till Stockholms City kom han med den båtlinje som Telia och andra arbetsplatser i sjöstaden hade startat. Fast han behövde inte vara så ofta i Nacka: med nallen och knädatorn hade han kontoret på fickan.

Här har det länge sagts att IT-samhället visst inte eliminerar resor utan tvärtom skapar nya resebehov så att totalvolymen ökar. Lahtis vittnesbörd motsäger detta. Det är visserligen en spjutspetsavdelning på Telia som det handlar om, men förhållandena där är kanske vardaglig verklighet på många arbetsplatser om några år.

Men det handlar inte bara om de nya elektroniska verktygen utan som sagt även om livsstil. Lahti är relativt ung (35?) och tycks ha anammat den nya urbanismen. Han gillar alltså den kompakta storstad som Stockholm trots allt är och förstår att ta vara på dess möjligheter. Just kompaktheten kortar förflyttningarna. Det är inte så konstigt förnyade gamla centrala hamn- och industriområden har blivit så populära, antingen det gäller Stockholm, London, Köpenhamn, Malmö eller Lomma.

Det handlar om yuppies och det fina folket, visst. Men de är stilsbildare, och trenden att unga storstadsbor inte tar körkort var, enligt en talare på konferensen, något av det mest löftesrika vi har just nu. Den gruppen behöver inga mobility management-kampanjer, de handlar miljömässigt rätt i alla fall.

Ur det perspektivet verkar det fel med de jättelika parkeringsytor som har ställts i ordning kring Ericson och de andra högteknologiska arbetsplatserna i Lund. Förhoppningsvis är de till stor del obehövlige om några år. Då kan vi kanske återställa de fårhagar som försvann under expansionen.

Gunnar Sandin

Nya böcker från Daidalos

Manuel Castells
Millenniets slut

280 kr.
Sista bandet i den magnifika triologin om informationssamhället, det vill säga dagens värld, utkommer i dagarna (lagom till Castells Sverigebesök om några veckor). Här förklarar författaren bland annat varför han inte längre anser att "filosoferna", i enlighet med Marx elfte tes om Feuerbach, bör försöka förändra världen.

Mark Mazover,
Den mörka kontinenten. Europas nittonhundrat

240 kr.
"Jag är imponerad av Mark Mazovers *Den mörka kontinenten*. Alla som fortfarande betraktar Europas historia som en triumf för liberalismen och demokratin måste läsa denna mörka skildring av det europeiska nittonhundratalet som barbariets vagga."

Eric Hobsbawm

Jürgen Habermas
Den postnationella konstellationen

165 kr.
En av vår tids stora socialfilosofer gör en plädering från vänster för ett federalt Europa, samtidigt som han avvisar retoriken kring en "tredje väg". Essäsamling.

Karin Sveen
Det kultiverade lidandet. En bok om kropp och samhälle

150 kr.
Smärta är en naturlig del av livet. Men hälsoprofeter och vårdindustri använder sig av ett abnormt sundhetsideal. Det gäller att återta makten över den egna kroppen och det egna lidandet, anser den norska "följda rökaren" Karin Sveen.

Mary Kaldor
Nya och gamla krig. Organiserat våld under globaliseringens era

175 kr.
Mary Kaldor utvecklar och fördjupar ett tema som Manuel Castells anslagit: de nya formerna av organiserat våld, en blandning av krig, organiserad kriminalitet och systematisk kränkning av mänskliga rättigheter. Hennes lösning: att det statliga våldsmonopolet förs upp på en övernationell nivå och att internationella fredsinsatser betraktas som ett kosmopolitiskt polisarbete.

De angivna priserna är bokklubbspriser. Information från förlaget, 031-422045.

I stället för Citytunneln

som har blivit orealistiskt dyr kan Skåne v-distrikt tänka sej att flytta Malmö C till Östervärn, framkom det vid en utskottsträff den 3.12. Med den lösningen slipper tågen ur säcken utan att behöva gå under jord. Men frågan har många aspekter som behöver vridas och vändas på, och mötet beslöt om nya utredningar och diskussioner.

Risken är förstås att det inte händer något alls, att Banverkets investeringspengar hamnar utanför Skåne.

Revisionismen flödar

Forts. från sid. 4.

förminskas till en hopar av hjärnspöken ansatta, förbittrade och trötta medlemmar (och f.d. medlemmar) som bara är ute för att bråka. (Varför de nu vill och orkar bråka om de är så förbannat trötta?!) På en punkt vill jag dock ge Rune i varje fall delvis rätt: det är egentligen lite övermaga att tala om "lundalinen". Lundaorganisationen var aldrig helt ensam. Den var under lång, lång tid en pytteliten och förkättrad minoritet i partiet. Men den var alltid den del som

hördes kraftigast och tydligast. Så det är heller inte helt fel att tala om lundalinen. Idag är det dock mest befogat att tala om den "gamla" lundalinen (dvs. minoritetslinjen i dagens lundaorganisation) som partilinen eller Schymanlinjen. Men kanske är även partilinen och Gudrun Schyman en myt? Vem vet – om Rune Liljekvist funderar lite till kanske han kan komma fram till att han själv är en myt. Eller att den nygamla majoriteten i Lund i själva verket är en vissnande bukett *Narcissus poeticus* nedstucken i partidyrkans vingliga vas.

Ulf Nymark

I väntan på kravaller

Det är svårt att slita blicken från USA just nu. Inte för att det är spännande, det är det inte. Bush tar så klart hem spelet, därför att hans anhängare är övertygade om att de har rätt att ta makten. Det är som om det skulle kunna bli inbördeskrig om de förlorade. Hunter S. Thompson, "the Gonzo journalist", mannen som skrev det berömda reportaget om Hell's Angels, är förstås den man vänder sig till i ett sådant läge. Jag tror inte man behöver förstå varje ord för att fatta vad han vill säga: "George W. Bush is our President now, and you better

start getting used to it. He didn't actually steal the White House from Al Gore, he just brutally wrestled it away from him in the darkness of one swampy Florida night. He got mugged, and the local Cops don't give a damn. Where did Gore think he was – in some friendly Civics class? Hell no, he was in Florida, arguably the most Vicious & Corrupt state in the Union..."

Det är svårt att tro att USA ska gå oberört ur det här. Klyftorna i det amerikanska samhället som så länge har varit dolda har visat sig i sin fulla vidd. De går kors och tvärs

och kan inte fångas i demokrater vs. republikaner. Det handlar om nordöstkusten mot sydväststaterna, om gammalt mot nytt kapital, om stad mot land, om gudlösa mot troende och om intellektuella mot populisterna. Och djupast förstås mellan fattiga svarta och välmående vita. De fattiga svartas chanser att göra sig gällande är starkt begränsade. Medborgarrättsrörelsen kommer att vakna på nytt. Jag tror att vi inom ett år har gatuoroligheter igen i världens ledande demokrati och supermakt.

Lucifer

Från internationella utskottet (v)

Det är numera skralt med vänsterpartiets internationella arbete och intresse, meddelas från flera håll. Så dock inte i Lund där det internationella utskottet återuppstod för några år sen. Ett hum om hur det jobbar kan man få genom nedanstående rapport. Kontakta dem gärna!

Pinochet i husarrest för dödståget

Situationen i Chile efter det att Pinochet förlorat sin parlamentariska immunitet var temat för utskottets senaste sammankomst med Elias Espinoza som inbjuden gäst. Då visste vi inte att den gamle diktatorn var så nära ett åtal för det "dödståg" som på hans order reste runt i Chile och mördade vänsterpolitiker 73. Elias betvivlade tvärtom att Pinochet skulle åtalas och betonade militärens fortsatta makt i det chilenska samhället – och militären är mycket riktigt starkt oroad av det aktuella åtalet, som har klivit det chilenska samhället mitt itu. Ännu vet ingen hur det slutar.

Samma dag vi träffades hade den amerikanska regeringen frisläppt dokument som visade att USA – främst genom utrikesministern Henry Kissinger – aktivt saboterat Allende redan under valkampen 1970 (bl.a. genom manipulering av koppelpriserna), stött Pinochets militärkupp med pengar och vapen, medverkat i planeringen av mord och aktivt sökt dölja den omfattande terrorn i landet. Allt

detta var tidigare känt, men förnekades då av "ansvarskännande instanser". Vi föreställde oss att avslöjandena skulle väcka uppseende nu, när alla våra påståenden bevisats vara sanna.

Elijas, som arbetar på Polhemsskolan men vistas långa perioder i Santiago, redogjorde också för det chilenska valsystemet – ett slags majoritetsval med listor – som missgynnar kommunistpartiet. Systemet innebär att det krävs oproportionerligt många röster för att k-partiet ska vinna mandat. Den koalition vari socialistpartiet ingår gynnas, liksom högern.

I det chilenska partiet förs sedan många år en omfattande debatt om partiets linje efter Pinochets avgång från makten och kommunismens sammanbrott i Sovjet och öststaterna. Många unga som deltog i den väpnade kampen mot Pinochet i Rodrigues Patriotiska front är besvikna idag, då det enda alternativet är fredlig politisk kamp och enighet saknas om vilken politik som ska drivas.

Emiliano Zapata och f d cocacola-direktören

Vi diskuterade också andra förhållanden i Centralamerika som FMLNs framgång i kommunalvalen i El Salvador (ett par borgmästare därifrån besökte någon vecka senare Skåne) och vänsterns svaghet i Guatemala, som till en del beror på bristande förmåga att kommunicera med indianbefolkningen på de inhemska språken.

Vad vi inte kunde förutse var utvecklingen av presidentvalet i

Mexiko, där PAN (det konservativa partiet) besegrade PRI (det institutionella revolutionspartiet, 70 år vid makten). Närvarande vid installationen av den f.d. cocacola-direktören Fox till presidentämbetet var den institutionelle revolutionären Fidel Castro, (42 år vid makten). Subcomandante Marcos från provinsen Chiapas nere vid gränsen till Guatemala (kanske kan han vinna inflytande också där), ledare för zapatistörörelsen (namnet anknyter till bondeledaren Emiliano Zapata – mördad 1919 – en mer substantiell revolutionär än den chice Che Guevara), höll presskonferens och erbjöd förhandlingar i Mexico City under förutsättning att Fox drog tillbaka militären från Chiapas och undertecknade det fredsfördrag som slutits 1996, men aldrig genomförts.

Eritrea den 12 december

Vi beslöt också att representanter för Eritrea inbjuds till mötet tisdagen den 12 december klockan 19 för att analysera den pågående fredsprocessen i kriget mellan Etiopien och Eritrea. Utskottets ledamöter kallas, men alla är som vanligt välkomna till mötet, som äger rum i v-lokalen.

Rättelser till Togo-artikeln i VB 37

Tv:s förra Afrika-korrespondent heter naturligtvis *Marika Griehsel*. 27 personer skänkte 4300 kronor i den sedan tre veckor avslutade Togo-insamlingen.

Gunnar Stensson

HAR DU FLYTTAT? Skicka in hela adressdelen till Veckobladet (Se ovan).
NY ADRESS.....



Lund varken ensamt eller först, men vi var med

Rune Liljekvist har under lång tid forskat om Lundalinjen i gamla VB-nummer. Vid flera tillfällen har jag samtalat med honom om hans fynd och slutsatser, i synnerhet efter min artikel *Lundalinjen i fem punkter* i VB nummer 29. Nu återkommer han i VB 36 med ett par dokument från 1978, ett av Göran Therborn och ett av Tomas Peterson. Det är nödvändigt med en kort kommentar för att sätta in dem i sitt sammanhang

Jag och Kittan Anderberg talade för Lunds motion vid kongressen 77. Inför SUKP, KU och majoriteten av kongressledamöterna gjorde vi ett fullständigt och katastrofalt fiasko, som Rune påpekar. Många av dem som stödde oss lämnade partiet efter kongressen och återkom senare som ledande företrädare för miljöpartiet och kärnkraftsrörelsen, vilket innebar något av en braindrain för partiet.

Motionen hade antagits med *mycket knapp majoritet* i Lund. Motståndarsidan leddes av den dynamiske, uppslagsrike Daniel Kallós, som med sin våltalighet och mörka elegans i mina ögon antog nästan mefistofeliska dimensioner. Den ende med tillräcklig pondus för att framgångsrikt argumentera mot honom var Lars Bengtsson. Till ett av våra medlemsmöten kallade Daniel den ryktbare marxisten Göran Therborn, en uppenbarelse lika vit som Daniel var svart. Han var vid den tiden *inte* bosatt och aktiv i Lund, även om han tillhörde partiavdelningen. Han kom för att argumentera mot motionen. Men det hjälpte inte. Den antogs.

Göran Therborn företrädde alltså aldrig Lundalinjen. Han bekämpade den. Tomas Peterson, som också citerades i Runes artikel, representerade vid denna tid snarast partiets inre krets. Han stödde Lundalinjen men var oroad över Lunds isolering och ville att vi skulle gå försiktigare fram. Politiska taktiker var vi aldrig.

Det är inte omöjligt att Lundalinjens företrädare var i minoritet i Lund efter kongressen fram till den 13 december 81, då Jaruzelski genomförde sin militärkupp i Po-

len med sovjetiskt stöd. Det var då stämningen svängde. Vi tog ett såvitt jag minns enhälligt beslut att bryta förbindelserna med öststatspartierna. Jag minns det väl eftersom jag fick i uppdrag att ringa till Werner samma kväll från partilokalen. Werner var måttligt intresserad men klagade över ett meniskproblem i ena knäet.

Jag skrev också att entusiasmen för de brutna förbindelserna sannolikt minskade under 80-talet. Vi kände att det fanns problem. Styrelsen beslöt att tillsätta en grupp för att utarbeta en mer teoretiskt genomarbetad linje. I den ingick Eva Wigforss, Tarcisio Bommarco och jag själv. Vi åstadkom faktiskt med stor möda ett långt, ganska heterogent dokument, som nog speglade att vi också som författare utgjorde en heterogen grupp. Det föll omedelbart i glömska.

Summan av kardemumman är, att det länge i Lund fanns en ganska stor grupp partimedlemmar som drev det som kallades Lundalinjen och medan en nästan lika stor grupp hela tiden var mot. Ibland var Lundalinjen i majoritet. Den hade stöd av liknande grupper i andra partiorganisationer.

Det är både intellektuellt och politiskt otillfredsställande att genomdriva kollektiva ställningstaganden i ideologiska frågor med några få rösters majoritet. Ibland kan det möjligen vara nödvändigt. Jag har själv gjort mig skyldig till sådana försyndelser. Men sanning låter sig inte annat än slumpvis förenas med kollektiva beslut. I ett brett, modernt parti måste de vara så få som möjligt.

Rune har naturligtvis rätt i att samma ideologiska kamp drevs på många andra håll. Jag skulle aldrig komma på idén att skriva Lund någon sorts ensamrätt. Då hade den nya linjen aldrig slagit igenom. Och vi tycks ju vara helt eniga om att det var väl att den slog igenom. Det är i så fall dags att avslå debatten.

Gunnar StenSSon

Revisionismen flödar

Revisionismen breder ut sig i vårt parti. Ja, inte den där klassiska och sunda revisionismen. Den beteckning som rättrogna marxist-leninister använde som skällsord mot dem som ifrågasatte för tillfället gällande dogmer. Här avser jag i stället den pågående revideringen av partihistorien.

Egentligen är det ingen "historierevisionism" i den meningen att en tidigare dominerande historieskrivning angrips från nya utgångspunkter, i ljuset av nya rön eller nya teorier. Snarare är det fråga om en specifik variant av revisionism – det är inte primärt

historieskrivningen som ska revideras – utan verkligheten. Det gamla millenniets senare år och och det nys första har förbluffande nog sett ett nytt och stigande flöde av historierevisionism, som nu, liksom Glafs fjorden, hotar att stiga över alla bräddar.

Bredaxlade klasskämpar

Hur ser då revisionisternas historieskrivning ut? I korta och därmed något förenklade drag som följer: partiets historia är en lång och konsekvent kamp för demokrati och rättvisa. Partiet har alltid bestått av rakryggade, bredaxlade klasskämpar med fast blick som behandlats taskigt av borgare och socialdemokrater. Partiet har alltid – oavsett hur obetydligt det till sin numerär och röststyrka har varit – haft rätt. Det svenska folket, ja egentligen alla folk i Europa och större delen av världen, är egentligen korkade ("omedvetna") som inte stött "arbetarklassens mest medvetna del" (= partiet). (De folk i Östeuropa som fram till decennieskiftet 80/90 hade den goda smaken att låta sig ockuperas av sovjetiska trupper undandrog dock detta nedvärderande omdöme.)

Mörka skuggor

Från dessa utgångspunkter ger resten sig självt. Partiets kärleksförhållande till de stalinistiska regimerna i Sovjet och Östeuropa har inte funnits. Och om det har funnits så var det rätt då. Fast (i varje fall lite grann) fel i efterhand. Det svenska kommunistpartiets stöd för Hitlertysklands och Sovjets militärpakt, uppbackningen av Moskvaprocesser och mordandet av miljoner och åter miljoner människor i Östeuropa, det helhjärtade stödet till den nästan löjligt tragikomiska quislingregimen i Terijoki, applåderarna vid byggandet av Berlinmuren, jublet vid krossandet av revolten i Ungern, tårarna vid Stalins, Brezjnevs, Tjernenkos, Andropovs m.fl. diktatorers gravar. Alla den mörka förflutenhetens skuggor flyktar i ljuset från rättvisans och demokratins lucior.

Runes variant

Rune Liljekvist bidrar i VB nr 36 med en logisk vidareutveckling av den allmänna revideringen av partihistorien: lundalinjen är en myt! Till råga på allten narcissitisk sådan! Den har inte funnits av den enkla anledningen att den inte behövdes! Det alltid kloka partiet kopplade, såsom styrt av en övernaturlig kraft, bort från beroende och dyrkan av sovjetsamhället och dess kommunistiska ortodoxi. Inga interna partistrider förekom under partiets förnyelseprocess – eftersom de ju inte behövdes, det bara

rullade på av sig självt.

I denna historiesyn blir t.ex. partistyrelsens försök att stoppa demonstrationen för socialism och demokrati i Lund 1977 inte bara oförklarlig. Varken försöket att hindra demonstrationen eller själva demonstrationen kan inte, med Runes utgångspunkt, ha funnits. Lundamotioner till kongressen under -70 och 80-talet som krävde brytning med de vänskapliga förbindelserna med förtryckarregerimerna i öst, som fick känslorna i dåvarande vpk att svalla och som med stora majoriteter avsågs på kongresserna, var enligt Runes synsätt inte bara onödiga, de var en myt. Och eftersom motionerna var en myt så måste också partimajoritetens hetsigt föraktfulla motstånd vara en myt.

På samma sätt förpassas lundaorganisationens kamp för namnbyte (som tog sin början hösten -89) till mytens värld. Till sagornas värld torde Rune hänföra även en nygamla lundamajoritetens bestämda nej till förslag om att partikongressen i somras definitivt skulle säga farväl till kommunismen.

Hjärnspöken

På så sätt försöker Rune och andra partihistorierevisionister förneka en reell grund för dagens motsättningar i Lund och i partiet. De som idag kritiserar lundamajoriteten

Forts. på sid. 2.



RÖDA KAPELLET. Sö. 10.12 kl. 18.45 rep. inför Bellman 15.12: först i ensembler, senast efter kaffet som stororkester under Joakims ledning. Reservera tid för genrep to. 14.12 kl. 19 (obs tid!) **KOMMUNALPOLITIK.** Må. 11.12 kl. 19 beredning av kommunstyrelse 14.11, byggnadsnämnd 12.12, miljönämnd 12.12, socialnämnd 13.12, utbildningsnämnd 13.12 m.m.

VECKOBLADET

Detta nummer gjordes av Gunnar Sandin. Nästa redaktör Rune Liljekvist.

Manus sänds per post till:
Veckobladet, Svartbrödersg 3, 223 50 Lund. Måndag senast 18.00 till fax 046-123123. Manus mottas gärna på epost, vp@lund.mail.telia.com eller 3,5" diskett. Obs! (rtf-format)

Telefon till redaktörerna:
Rune Liljekvist 046-211 50 69
Robert Nilsson 046-39 79 02
Gunnar Sandin 046-13 58 99

Vid utebliven tidning ring:
Cecilia Wadenbäck 046-13 82 13.